Zsolt. 4. 5. [illegible]

Remegjetek, s akkor nem fogtok vétkezni, szólgatok szívetekben
nyugodtságotokban és hallgassatok.

Bűnbocsánat lelket üdítő ünnepén intérem hozzátok a Zsoltárosnak immár felol-
vasott szavait, hogy azok világosítják meg életünk utjait, nehogy lelkünk az élet szöve-
vényes tömkelegében ujból elkóvolva belerettenjen a sötét bűnöknek bottásságába. [illegible] s
[illegible] Ezt a napot rendelte Isten, hogy emlékezetünkbe idézzük mindazt, amit egy
hosszú év folyamán Isten ellen s ünnepünk ellen vétettünk, s bűnös voltunk tudatában a leg-
bensőbb megbánás érzetével borulunk le Teremtőnk előtt, ki a kegyelem erőszakos forrásába me-
riti alá lelkünket, s a reá lapadt vétkek szalakjától megtisztítva ragyogó tisztaságban adja ne-
künk immár vissza. Sok minő jól esik nékünk, midőn e nagy nap végeztével testben meg-
törve, de lélekben mintegy ujjászületve hagyunk el Isten házát, s a szerencsés örömnek
legtisztább érzetével öleljük át szeretőnk testét a nevetet néma csendben jelezve lelkünk
megnyugtatásának boldogító örömét. Csöndes békét sohse láttál oly fényesnek, kitörendet oly boldog-
nak, szerencsésidet oly kedveseknek, mint éppen abban a pillanatban, amidőn megtisztult lélekkel
lépted át házadnak küszöbét. Könnyűnek érzed magadat, mert lelkedet mintegy megfürösztetted
az isteni kegyelem ~~szó~~forrásában, boldogoknak érzed magadat, hiszen Isten bűnbocsánatot kinyelt s
lelkedet nem nyomja tovább a vétkek ólomsulyát bánata. Megtisztult lélekkel hagyod el ma
Istenünk házát, de valyon ki biztosíthat arról, hogy amint csak kilépted a templom küszöbén
[illegible] akol már ólálkodik a bűn, nem lepadzik-e immár lelkedbe nem vet-e ujból fészket
szívednek rejtekében? Hol van az az erős pánczél, mely megóvjék bennünket a nándékos
bűnök s akaratlan tévedések ezerfile nemétől, amelyektől nem a büntető törvénykönyv kér-
számon tőlünk, hanem a láthatatlan Isten s a valódi emberiség magasztos érzete? Legyetek
s figyelgetek a bűnök tanítására, melyet a fölsorolt zsoltárszerkezet fürnek s mely védőpajzsul
szolgáljon nekünk az élet rögös utjain s megóvhatja lelkünket a bottásoktól. "Remegjetek 5. s.

I.

[illegible] Remegjetek, s akkor nem fogtok vétkezni soha; tart-
záltok ébren a jóra irányító indulatot a rossz indulattal szemben s akkor a bűnnek árnyéka nem
fog reátok borulni soha. Valóban a legkatastrofálisabb eszköz a lélek tisztaságának megóvására, hogy
minden léptünket mérlegeljük, hogy összes cselekedeteinket azon szempontból vizsgáljuk meg, valyon jó vagy
rossz tettünk-e azzal; ha szünet-szünetlenül ott van figyelmünk irányítva, hogy feltétlenül ártsunk
bennünk azt a szenvedélyt, mely kizárólagosan a jót, a szépet, a nemest akarja; ha pillanatnyi-
ra se vesztjük szemünk elől a nálánál elhatározást, mely a rossza s szenvedélyre való törekvést már
csirájában akarja elfojtani; ha szemeinket ki nem nyitjuk addig a cselekvésre, míg meg nem gondol-
tuk azt, valyon jót, vagy rosszat fogunk-e tenni; ha lábainkat meg nem indítottuk addig, míg meg
nem fontoltuk, valyon jó vagy rossz uton fogunk-e járni; ha ajkainkat meg nem nyitjuk addig
a beszédre, míg biztosak nem vagyunk abban, valyon embertársainknak javát vagy kárát okozzuk
szavainkkal, akkor e szünteleni vizsgálódás meg fog bennünket menteni attól, hogy tévedés-
ra se kerülünk, mert világosan látva szemünk előtt a jót s a rosszat, nem fogunk az utóbbi-
[illegible] mert a tétlenség az, ami visszatart a rossznak valósításától. Mert vagyunk mindnyájan
gondolkozók afölött, hogy az emberek lelkiismeretére mert nem követ el oly bűnt, amely csak-
hamar maga után vonhatja e földön a büntetést s a távolból sem érzi tartózkodik sokember
a bűntől, mert annak elkövetése meg nem szerezné tiszta érzületével, nemes gondolkodá-
sával; nem azért fordul el sok ember a bűntől, mert a bűn már önmagában véve is undori-
tó, hanem azért, mert fél a büntetéstől, mert attól tart, hogy ha nyilvánvalóvá lesz

tette, úgy keresvesen fog megszenvedni azon szétfolyó élvezetét, amit vétkerése nyújtott. S mégpedig ha a bűnözők gonosz tettük elkövetése percében gondolnának arra, hogy bizonyára ~~szétszakadnak~~ ki nem kerülhetik az igazságszolgáltatás szigorát, akkor valóban nem léteznék gonosztevő a földkerekségen. Milyen számtalan bűn van azonban, melyet földi törvény felelősségre nem vonhatja az embert, de melytől megvetend fordul el az emberiség tisztultabb, nemesebb érzete; milyen könnyen adja át magát az ember olyan bűnöknek, melyek őt megfeledkezik önmaga, szeretője s embertársai iránti kötelességeiről, úgy azért, mert nem kell félnie a földi törvény büntető karától, a mindentudó de láthatatlan Istentől pedig nem tud félni! Ugyan ki nem ~~gondolt~~ Remegjetek, s akkor nem fogtok vétkezni soha! Ha minden cselekedeteitek megmérlegeltetik s mindott tettetek valamit már a szándék csirájában megfontolgattatok, vajon ~~tudtok~~ jó avagy rossz út terül-e el előttetek, úgy szóljon szívtok az istenfeletem érzete, s az megfogja mutatni mindenkor az irányt, melyben a lélek szem vezérlet fényű tisztaságából soha. — Ez a legnehezebb út, melyen a halandó mindenkor bizakodó, felemelt fővel járhat annak tudatában, hogy lelkét nem terheli semmi bűnnek nyomasztó érzete; legnehezebb ez az út de egyszersmind a legüdvösségesebb. Gyakran ~~vagy~~ Ha képes arra az ember, hogy minden lépését vizsgálódó szemekkel tekintse, hogy minden kis porszemet, mely útjába akadt, óvatosan kerülhessen, s istenfeletemtől ~~ösztönzve~~ a botlástól kiterülje azt, valóban akkor minden útján a lélek nyugalmának üdvös virágai nyílnak meg előtte; ~~Ha~~ de ha nem képes arra az ember, hogy minden szétfolyó tettében megtudná kalauzolni a jó és rossz irányt, ha nem bír olyan kitartó akarattal, hogy szünet-szüntelenül ily mérlegelésre irányítsa figyelmét, ha nem rendelkezik azzal az erővel, hogy mindenkor jó lelkére a követendő, avagy elkerülendő irányt, oh hiszen porkoz ragadott lelkünk, s e porszemeket gátolja a magasrendű szárnyalást, s nem képes folytonosan fölfelé a tiszta, nemes gondolkodás vezérel a helyes utat követni; de ámbár üdvösnek, ki önmagából tud fölemelkedni az istenség erőmezőjére olyan magasságra, hogy önmagából tudjon választani a jó és rossz között, a szolgálatos igaz alapján megtöltik a bölcsek a szárnyas erőnek szárnyait a ~~könnyebb~~ irányt is, amelyet követve a lélek teljes tisztaságban vagyhatnak mindenkorra, midőn megtiszítják azt, hogy,

II.

[illegible] foglalkozzék a szünet halandó a thórával, szüntelen kimulatkozhatott szent tanaival s nyissa meg azok előtt szívének rejtekeit. A thórával foglalkozzék a halandó, ha ki akarja kerülni a botlástörvényt, melyekbe lépten-nyomon belerúgnak s melyek a föld porába ránthatják le a tiszta lelket. Ha nem vagy képes arra, hogy behatóan gondolkodással, alapos megfontolással önmagad határoznád meg éltedet útját, úgy foglalkozzál csak a thórával, ott megtalálod kérem az irányt, melyet követned kell, hogy lelkedet vétekmelkiüli fényű tisztaságban tarthassad megpusztó [illegible] csak szivedet nyisd meg, csak akarnod kell, s a thóra szerint az élet örömén s nem távozik mellőled soha. Szüleid, attól fogva utolsó lehelletedig folytonosan kitűznek a thóra tanításai, bölcsőd szegélyétől egészen a koporsód nyugalmáig szüntelen előtted jár a thórának oltára; attól a pusztul kezdve, midőn szemeidet felnyitod, hogy napi munkádba kelj, addig a pillanatig, míg álomra, nyugalomra vagy szemeidet fölnyitod, hogy napi munkádba kelj, addig a pillanatig, míg álomra, nyugalomra nem hajtod fejedet, testedet küszöbön veretnek az igaz életben Istenünk a thórában kimulatkozhatott tanai; nem tekinthetsz szülőd tagjaira egy pillantással sem, hogy a thóra ne óvná elő, hogy miképpen kell azt; nem járhatsz-kelhetsz napi munkád után egy tapodtat sem, hogy a thóra ne határozná meg, hogy mind törekvéssel, mind akadályokkal fogy munkádhoz; a küszöbön veszélyt szüntelenül előtted jár, megóvja lábaidat a botlástól, lelkedet a vétkeréstől; vezérül szád, mint vezérül a szerető anya szemeire, ki csak addig éli boldog árvaságát, míg ki nem kerüli az anyának őrködő szemét, mely előre látja a veszélyt s eltakarítja szemeiből, hogy el ne bukjék. Úgy küszöbön veretett azzal adott nekünk Istenünk a thórában, az veret bennünket minden órákban, az figyelmeztetés minket minden veszélyre, mely botlásunkat okozhatná, az ~~örökösödés~~ élünk minden ösvényünkön lelkünk tisztaságán, s nem engedi, hogy szét szakadjék a bűnnek porával, melyszel telítve van a levegő. Ezért szól felénk a Bölcsektől intése: ha szárnyaszegett erőnszerében nem rendelkezünk olyan kitartó

erő fölött, hogy lelkünket mi magunk tartsuk meg abban a tisztaságban, melyben Isten ma a bűnbocsánat napján reánk fel, [illegible] hogy foglalkozzunk csak a Szent Szűz tanításával [illegible] 1944-ben engedjük csak a Szűz oktatásait szívünkhöz szólni, azok fogják bennünket vezetni arra az útra, amelyen bűnben, félelemtől fűtve, járhatunk s nem kell fejünket szégyenkezve lehajtanunk Isten és lelkiismeretünk előtt. Ámde az ember még ennél egyszerűbb; szomorúan kell tapasztalnunk azt, hogy az ember nemcsak hogy saját lábán nem tud járni, de még vezettetni sem engedi magát; nemcsak hogy nem képes dicsőséget az élet tökéletességében, hogy törekszik rá, de még elszakad a Szűztől s nem akar szívesen tanítása szerint élni, sőt elfut előle lármával, zsibongva, s zavarva azokat, kik belátták s érzik a szükségét annak, hogy az isteni tanítás útja meg telhessék és [illegible] ártatlanságát. [illegible] Ó, boldogok azok, kik a Szűzünk, az Istenállal rendelt örökös anyának vezetése mellett járnak a helyes életutat, azok nem fognak megbotlani soha; [illegible] ámde az, aki szándékosan elhagyja magától a Szűz vezető s számoltató karját, vagy pedig az, akit életviszonyai megakadnak abban, hogy a szent tanával foglalkozzék, vajon számára nem létezik-e menekvés? De igen! Szeretnék megmondani azt a szóltó szívének alapján, midőn arra utalnak, hogy ha a nehéz de feltétlen boldogsághoz vezető utakon nem képes járni az ember, úgy valamely lepalló egy könnyebb utat, melyre kerül annyi fáradtságába,

III

[illegible] s mondja el naponta egy imáját akkor, midőn nyugalomra tér. Amikor azonban az ember, rövid imát, mely nem eshetik nehezére, esti imát, amidőn lefekszik, amidőn felkelt

IV.

[illegible] gondolgyon a halál napjára, s e gondolat vissza fogja térítenie lelkét az élet szigó tengerétől a hitnek boldogító csöndes kikötőjébe. Ha az ember képtelen arra, hogy szünetlenül végezze az ünnepi fölötti gondolkodás nehéz munkáját; ha a létért való küzdelme képtelenné teszi arra, hogy lehetőleg foglalkozzék a Mennyével, hogy tanításait folyton szem előtt tartsa; ha még arra is képtelen, hogy lelke rövid, de forró imában a mindennapi élet alantassága fölé emelkedjék, akkor, midőn órában kereszi a testi fáradalmaktól s lelki gondoktól való megszabadulás, midőn már nem szolgálhat az ő a világnak hívő szivére; ha mindezre nem képes az ember, akkor gondolgyon csak a halálra, melynek komor képe megmutatja a halál, azt a földi működés bevégződik, mely intő szózatával fordul az emberhez: Halandó! mit szándékszol a bűn mélységébe lelkedet, mit naponkénti vétkeidet halmozni, élveteket megtanulni vétkeid? nem fogunk addig tartani; minden pillanatban kiolthatja bűnt kaphász lelked fáklyáját a halál tagos lehe, megdermesztvén vétkeidben s kifáradt testedet a halál hideg érintése, s te megporadsz a képtől, s fölötted dőltek mulasztásaidnak, vétkeidnek egész sorozata; látod bűneidet, melyek nem engedték, hogy testi-lelki tökéletességedben dolgozhassál; látod kötelességmulasztásodat családoddal szemben, melyet halálod után a nyomorúnak kínjaiban fog szülődni; látod elhanyagolt emberbarátaidat, kik halálod után majd fogják ismerni valódi értékedet, s átkozni fogják emlékedet. Szent vol. szózat. Ó a halálra való gondolat visszatartja a fékevesztett lelket s megmenti még ifjaknak a testes szenvedéstől, s aki lelke biztonságát megakarja őrizni, [illegible] vol. szózat. az emlékezzék csak meg halálfeiről, arokról, kikkel lelke a szeretet láncaival volt kötve, kiknek azután nem lehet tovább a hűséges tanítót, mely szivébe öntötte a kötelességtudást s a bűntől való félelmet. Erről kell ma, a bűnbánás napján, megemlékeznünk halottainkról; ma midőn Isten előtt lelkünk megtisztult, s fiúlelemmel borulunk le Teremtőnk előtt, tőle kérve erőt, kitartást, óvóenkezőket lelkünk tisztaságának épségben tartására, akkor Isten számadat egyszerűségünkre, mely képtelen az earnvényi utakon járni, a végső szakort irányítva figyelmünket fölötte, hogy emlékezzünk meg halottainkról. Ez tehát te szerető szívem, ki szeretnek - szeretnek elhunytak szívét, s a pózsgos vezetőket nélkülözve lelked mezére bizva távolyes a világ örvényeiről, s emlékezzél meg ma a jóakaró tanítókról, miket szülőid csak végső lehelletiddel szűnnek meg mélyen bevésni szived táblájába. Ez te szerető szülő, ki szeretnéd halálával minden szenvedéged, bűnszeretőd porba dőltét sirattad, s emlékezzél meg ma minderen szép s magasztos tanokról, miket egyszer szeretnéd fogtelen lelkébe oltottál; idézd emlékezetedbe azon boldog perceket, amidőn estvéli nyugalomkor szeretnéd kacsóit összetéve szépen naplanitottad imádkozni, s emlékezzél örömmel most szépen lelkedbe öntött tanításidat s tanúly meg imádkozni. Jertek mindannyian, kiket idős emlékezetű szeretett halottakhoz, borulunk le Isten előtt s fohászkodjunk: A mélységből kiáltunk hozzád, nagy Isten, életnek s halálnak szabados ura! Porból vagyunk s lelkünk porhoz ragadott, s éjszakát vagyunk, erőtlenek s bűnöktől telve; lelkünk képtelen porburnokja fölé emelkedni hogy ~~szünetlenül~~ zavartalanul végezhesse az ünnepszálódás nehéz munkáját; nincs szivünk kitartás bennünk, hogy a te szent tanoddal szünetlenül foglalkozzunk; Atyánk, ki képtelen leszünk ben lemosod ma lelkünkről a bűnöknek szennyét, oh tanits meg ma bennünket imádkozni, hogy az legyen lelkünknek párnaágya s biztonságunk pajzsa, oh adjad, hogy halottainknak kétszeres emlékezete szilárdítsa meg bennünk az akaratot, hogy életünkben pillanatnyira se lepjük el azt az örömet, melyet te kivánsz veres. Ámen.

Csurgón 1892. October. 1.jén. Tom Kipper.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Ven 13/097